רֵיחַ שָּׁדֶה אֲשֶׁר בַּרַכוֹ ה׳ שיר לאוקטובר שבע

מאת ר' דוד מבורך סיידנברג

תרגום מאת ר' שמחה דניאל בורשטיין ודוד מבורך סיידנברג

״רְאֵה רֵיחַ בְּנִי כְּרֵיחַ שָׂדֶה אֲשֶׁר בַּרַכוֹ ה׳״ אמר הלא-שחוט

משל למלך שקודם בואו לעיר יוצאין אנשי העיר לקראתו ומקבלין פניו בשדה ואז רשאין כל מי שרוצה לצאת להקביל פניו...וכך הענין על דרך משל בחודש אלול – שנאור זלמן מליאדי, אדמו״ר הזקן, לקוטי תורה פר׳ ראה

.I

המלך בשדה – כך אומרים.

ממש בשדה –

באפר, מתערבב עוד לתוך האדמה כל פעם שיורד גשם.

> בשברי העצמות, קטנים מדי לעיני זק״א, בדם הנעשה את האדמה דבקי בהרג חיים.

״וַיְהִי בָּהְיוֹתָם בַּשָּׁדָה״ בו קַיִן הכה אֶת הֶבֶל, בשדה, בו נמרוד שחט חיה אחר חיה, מין אחר מין, מייסד את מלכותו באלימות,

בשדה, בו קצץ עשו את נמרוד, לבזוז ממנו אדרתו תפורת בידי האל.

II.

בשנה שעברה המשוררים הללו אמרו, בטח עצי השדה כבר סיימו לעלוז,

אמרו: יש עץ שכבר לא רוצה להיות עץ.

אך עצים לא יודעים אלימות אדם על אדם מהי, האלימות שהם מכירים היא הקמה עליהם, הגרזן והאש, הבירוא לצמיתות שהיא שואה ירוקה לעצמה.

אולי עץ יודע את זה: גופת האדם הקבורה תחת שורשיו.

יודע דרך חומרי מזין הנוזלים מהמק דעוך.

כל החורשה אורגים את שורשיהם יחד – טועמים יחד התבשיל הנוסטלגי,

בזכר גוף הבל, אחרי דמעות של אדם, יללות מספיגות של חוה –

אחרי שקין היה מועף

III.

לימדו רבותינו: דמי הבל נשארו דבוקים על פני העצים והאבנים – "The smell of a field that God has blessed"

- A Poem for October 7

by R' David Mevorach Seidenberg, translation by R' Simcha Daniel Burstyn and David Mevorach Seidenberg

"See, the smell of my son is the smell of a field Hashem has blessed," said the unslaughtered one.

A parable: before the king would arrive at a city, the people would go out to meet him and receive him in the field, and at that time, anyone who wanted had permission to approach the king... That's how things are in the month of Elul (before Rosh Hashanah) – Shneur Zalman of Liady, the Alter Rebbe

I.

The King is in the field המלך בשדה – that's what they say.

Mamesh in the field –

in the ashes, mixing further in the soil with every rain,

in bone fragments too small for the eyes of *Zaka*, in blood making soil sticky with killed life.

"It was while they were in the field" Cain struck Abel, the field, where Nimrod slaughtered animal after animal, species after species,

violence founding his kingship,

the field, where Esau cut Nimrod down to loot his divinely-sewn cloak.

II.

Last year those poets were saying, the trees of the field are surely done with rejoicing,

they said: there was a tree that no longer wanted to be

But trees know nothing of human-on-human violence, What violence they know is the rising against them, the axe and the fire, the clearcutting that is its own green holocaust.

Maybe a tree could know this much: the human corpse buried 'neath its roots.

could know it by the nutrients effluent from the mulching.

all the copse weaving roots together, tasting together the nostalgic concoction,

remembering Abel's body, buried with Adam's tears, Eve's drenching sobs—

after Cain had flown.

III.

Those rabbis taught: Abel's blood stayed stuck to the surface of the trees and rocks –

לכן כתוב, ״דמי אחיך״: דמים – דם נזרק פה, דם שם.

על השורש החשוף הזה, על האבן הזאת, הטחב הזה, הגזע הזה.

האדמה בראשונה מְסָרֶבֶת לבלוע ההַקָּזַת הדָּם הראשון

אך האדמה כבר ויתרה והתרגלה למשקה הזה.

V

הטבע היא האלהות, אומר המיסטיקן והרבי. המלך בשדה – המלך הוא השדה. העצים כבר יודעים.

> יבוא יום ונדע את זה בחוש ולא בדרך לימוד.

כל טיפת דם שפוך שרפה השדה.

אז כמה עורפי עגלות נצרכו לשבר, לטהר הדם, כל דם נקי, מהארץ הזאת?

- המלך בשדה

אז ידוע, איכה

וכל רצח הריגת אל, כל אותו מכה פציעת אל, דמים זורמים, לפי משפחה, לפי שבט, ילד וחייל, נובעים במלואם מפצעיו של אלהים.

.V

אבינו מלכנו, אמינו, הורתינו, מיניקתנו, שליטנו, מושיענו –

כמה קטן אתה עושה את עצמך, קטן מספיק לשכון בכל גרגיר אדמה, בכל חוט תפטיר, בכל טיפת דם נספג לתוך יחידת הנפח הכי קטנה של אדמה.

חוננו, הראה לנו שאתה מקשיב, שאי פעם הקשבת,

למרות שאין לנו מעשים להחזיר, אין להופיע זכויות שלנו.

אך רק זה הוּפַעְנוּ: שאנחנו נהרוס את העולם, אם תרשה לנו.

אולי אין לך ברירה, אך;

נאמר "מלך לשדה נעבד" – המלך נשלט ע"י האדמה,

> המלך הוא עבד בשִּעְבּוּד לשדה – לכן כששיעבדנו את הארץ שיעבדנו אותך.

רחמנא ליצלן, ה' עזור לנו, המלך בשדה, הוא השדה.

> המלך, השדה, העץ, הדם, העצם. האדמה – שותה.

so it's written, "your brother's bloods": *bloods* – blood thrown here, blood there,

on this exposed root, that rock,

this moss, that trunk.

The soil at first refusing to swallow that first bloodletting.

But the soil has long resigned itself to that draught.

IV.

Nature *is* divinity, says mystic and Rebbe. The King is in the field – the King *is* the field.

The trees already knew it.

Some day we will know this by feel, and not by way of a teaching. Then will it be known, how

every spilled blood drop burns the field.

Then how many calves' necks will be wanted, to break, to purge

the bloodguilt, all the *dam naki* דם נקי, from this land?

The King is the field -

and every murder a deicide, every own blow a Godwounding,

bloods, flowing, by family, by clan, child and soldier, gush fully from God's wounds.

V.

Our Father Our King, our Mother, our Parent, our Nurturer, our Ruler, our Savior –

How small you make yourself, small enough to dwell in each grain of soil,

each mycelial thread, each drop of blood soaking into the minutest volume of earth.

Show us grace, show us you are listening, that you ever listened,

though we have nothing to give back, nothing to show our merit.

Only one thing have we shown: we *will* destroy this world if you let it.

Maybe you have no choice but;

it says, "melekh l'sadeh ne'evad" מלך לשדה בעבד - a king is subject to the soil,

the King is servant, in thrall to the field – so if we enslave the earth, we enslaved you.

Rachmana lits'lan רחמנא ליצלן, God help us, the King in the field, is the field.

The King, the field, the tree, the blood, the bone. The soil – drinks.

מקורות:

Notes:

״וַיָּגַשׁ וַיִּשַׁק לוֹ וַיַּרַח אָת רֵיחַ בָּגַדַיו וַיִבַרְכֵהוּ וַיּאמֶר רָאַה רֵיחַ בְּנִי כְּרֵיחַ שָּׁדֶה אֲשֶׁר בַּרְכוֹ ה׳.״ (בראשית כז:כז)

"The smell of a field that *Hashem* has blessed" – Isaac uses these words to describe Jacob, who is wearing Esav's clothing (Gen 27:27)

הלא שחוט – יצחק, שנעקד על גבי המזבח ע"י אביו. יצחק גם מתאור שהוא יצא "לַשׂוּחַ בַּשַּׂדָה" (בראשית כד:סג) – למדיטציה

"unslaughtered" – Isaac, whom Abraham bound up in order to sacrifice; Isaac is also described as going out to the field to meditate (Gen 24:63)

"המלך בשדה" – מוכן להיפגש עם נתיניו מחוץ למסגרות הפורמליות של החצר המלכותית – מטפורה לקרבתו של ה' לעם ישראל באלול.

"The King is in the field" ready to meet his subjects without the formality of the royal court – a metaphor for God's closeness in the month before Rosh Hashanah

ממש – ביידיש, נוסף מידה של הפתעה למשמעות המילה

"Mamesh" - "really", sometimes, "astonishingly" (Yiddish)

וַיֹּאמֶר קַיָן אֱל הֶבֶל אֲחִיו וַיִּהִי בָּהִיוֹתַם בַּשַּׂדֵה וַיַּקָם

"Zaka" – volunteer Israeli organization that scours any death scene for body parts so that they can be properly buried

קין אֵל הָבֶל אַחיו ויהרגהוּ (בראשית ד:ח)

"while they were in the field" – "And Cain said to Abel - it was while they were in the field, and Cain rose against his brother and killed him" (Gen 4:8)

נמרוד – מוזכר בבראשית י:ח-ט – על פי המדרש, נמרוד ירש את אדרתו של אדם, שנתפר מעור ע"י אלהים בגן העדן. לכן החיות סמכו עליו והרשו לו להתקרב אליהם. (בראשית רבה סג:יג)

"Nimrod" - Gen 10:8-9; according to midrash, Nimrod inherited the cloak of skin God made for Adam in the Garden of Eden, so the animals all trusted him (Genesis Rabbah 63:13)

עשו – על פי המדרש, עשו הרג את נמרוד כדי לגנוב ממנו את אדרתו – כך הוא הצליח בצידו בעד יצחק (בראשית רבה סה:טז)

"Esau" – midrash says that Esau killed Nimrod to get the cloak - this was how he hunted food for Isaac (Genesis Rabbah 65:16)

דמי אחיך – (בראשית ד:ט) במדרש מפורש למה דמים ולא דם (בראשית רבה כב:ט)

"brother's bloods" - Gen 4:9; Genesis Rabbah 22:9 explains why the verse says "bloods" rather than "blood"

הטבע הוא האלהים – בגימטריה, הערך של הטבע (86) הערד של אלהים =

"Nature is divinity" – in gematria (numerology), the word for Nature (Hateva) and the word for God (Elohim) are equivalent; this fact is used in many mystical/Chasidic interpretations - the Lubavitcher rebbe wrote, "Nature will be perfected when it will be recognized openly that Nature is divinity."

אבינו מלכינו, חננו ועננו כי אין בנו מעשים... והושיענו

"Our Father Our King" - the very well-known liturgical formula for the High Holiday, which continues: "show us grace and answer us, for we have no deeds in us and save us"

מלך לשדה נעבד – קהלת ה:ט

"Melekh l'sadeh ne'evad" – Eccles. 5:9

רחמנא ליצלן – הרחמן יצילינו (בארמית)

"Rachmana lits'lan" - lit. "May the Merciful/Wombful One rescue us" (Aramaic)